

EXPHIL03 Examen philosophicum – eksamen høsten 2024

(seminarvarianten)

Oppgavetekst fra UiOs eksamen høsten 2024 (seminarvarianten), EXPHIL03 (overskriften er eksamenssett.no sin; utsnittene under er klippet uendret ut av UiOs publiserte dokument)

Eksamensspørsmål

Norsk

Du må besvare *enten* oppgave 1 *eller* oppgave 2. Begge oppgavene har tre deler.

Oppgave 1

- (a) Gjør rede for resonnementet som leder til Menons paradoks i Platons dialog *Menon*. Hvordan svarer Sokrates på Menons paradoks?
- (b) Hva er hovedtrekkene i Platons «gjenerindringslære» slik den presenteres i dialogen *Faidon*? Hva sier denne læren om Platons syn på virkeligheten?
- (c) Aristoteles har et annet syn på virkeligheten enn Platon. Hva er hovedforskjellen(e) mellom dem?

Oppgave 2

- (a) Hva er hovedtrekkene i Mills utilitarisme? I tekstutdraget (*Utilitarisme*, kapittel 15) diskuterer Mill flere innvendinger. Velg en av innvendingene og forklar hvordan Mill forsvarer sitt syn.

- (b) I kapittel 14 skriver J. David Velleman:

«Selvsagt antar vi at en persons gode betyr noe. Men vi antar dette bare fordi vi antar at mennesker betyr noe – at alle har en verdi som gjør at de er verdt å bry seg om. [...] Kants betegnelse av denne verdien er 'verdighet', og han tilskriver verdighet til alle personer i kraft av deres rasjonelle natur. Det moralen krever av oss, ifølge Kant, er at vi respekterer personers verdighet.»

Hvordan skiller dette synet seg fra Mills utilitarisme?

- (c) Forestill deg følgende tankeeksperiment:

Du er en rik godseier i Romerriket for to tusen år siden. Du eier mange slaver, men du er en omsorgsfull herre som behandler dem godt. Slavene dine får alt de trenger – mat, klær og trygghet – og de får bare arbeidsoppgaver de liker.

Vil det likevel være galt at du holder slaver? Diskuter med utgangspunkt i svarene dine på (a) og (b).

English

You must answer *either* question 1 *or* question 2. Both questions have three parts.

Question 1

- (a) Explain the reasoning that leads to Menon's paradox in Plato's dialogue *Meno*. How does Socrates respond to Menon's paradox?
- (b) What are the main features of Plato's "theory of recollection" as presented in the dialogue *Phaedo*? What does this theory say about Plato's view of reality?
- (c) Aristotle has a different view of reality than Plato. What are the main differences between them?

Question 2

- (a) What are the key features of Mill's utilitarianism? In the excerpt (*Utilitarianism*, chapter 15), Mill discusses several objections. Choose one of the objections and explain how Mill defends his view.

(b) In chapter 14, J. David Velleman writes:

“Of course, we assume that a person’s good does matter. But we make this assumption only because we assume that people matter – that everyone has a value that makes him worth caring about. [...] Kant’s term for this value is ‘dignity’, and he attributes dignity to all persons in virtue of their rational nature. What morality requires of us, according to Kant, is that we respect the dignity of persons”

How does this view differ from Mill’s utilitarianism?

(c) Imagine the following thought experiment:

You are a wealthy landowner in the Roman Empire 2,000 years ago. You own many slaves, but you are a benevolent master who treats them well. Your slaves have everything they need – food, clothing, and safety – and they are only given tasks they enjoy.

Would it still be wrong for you to hold slaves? Discuss based on your answers to (a) and (b).

Kilde: Oppgaveteksten er gjengitt ordrett fra Universitetet i Oslo, Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk: «Sensorveiledning, EXPHIL03 – Examen philosophicum, høsten 2024» (2024_host_seminar_bokm_eng.pdf), publisert på uio.no under EXPHIL03 – Tidligere eksamensoppgaver og sensorveiledninger. UiO har ikke publisert oppgavesettet separat; dette arket inneholder bare oppgaveteksten, klippet ut av dokumentet uten endringer. Sensorveiledningens tekst er utelatt. Seminarvarianten vurderes også på en semesteroppgave; her gjengis bare eksamensspørsmålene. Satt opp av eksamenssett.no, som ikke er tilknyttet UiO.